

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS 2008–2010-ŪJŲ METŲ SUTRUMPINTAS STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I. INSTITUCIJOS VADOVO ĮŽANGINIS ŽODIS

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) – tai viena iš valstybės kovos su korupcija sistemos sudedamųjų dalių, kuri pagal savo kompetenciją saugo ir gina asmenį, visuomenę, valstybę nuo korupcijos, vykdo korupcijos prevenciją ir išaiškinimą.

STT veikla plėtojama trimis viena kitą papildančiomis kryptimis:

1. Baudžiamojo persekiojimo – atskleidžiant ir tiriant korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas.
2. Korupcijos prevencijos – kartu su kitomis institucijomis ieškant ir šalinant korupcijos atsiradimo priežastis bei sąlygas.
3. Antikorupcinio visuomenės švietimo ir informavimo – informuojant visuomenę apie korupciją.

Realius korupcijos paplitimo pokyčius įvertinti sudėtinga, kadangi šiam reiškiniui būdingas itin didelis latentškumas, tačiau sociologinių tyrimų rezultatai ir nusikalstamumo rodikliai leidžia manyti, kad per 5 paskutinius

metus korupcijos augimą pavyko pristabdyti.

STT užsakymu „TNS Gallup“ atlikto tyrimo „Korupcijos žemėlapis 2007“ (toliau – tyrimas) duomenimis, palaiptamsi mažėja manančių, kad korupcija per paskutinius 5 metus išaugo (2005 metais taip galvojo 50 proc. gyventojų ir 38 proc. verslininkų, 2007 metais - 42 proc. gyventojų ir 28 proc. verslininkų). Taip pat daugėja manančių, kad korupcija per paskutinius 5 metus sumažėjo (2005 metais taip galvojo 4 proc. gyventojų ir 7 proc. verslininkų, 2007 metais - 7 proc. gyventojų ir 12 proc. verslininkų). Didesnė dalis gyventojų (36 proc.) ir verslininkų (42 proc.) mano, kad korupcijos mastas 2007 metais nepakito.

Vidaus reikalų ministerijos Informatikos ir ryšių departamento duomenimis, palyginti su 2006-aisiais, 2007 metais užregistruota 9 proc. mažiau korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų (kyšininkavimo, papirkimo ir piktnaudžiavimo atvejų), kas leidžia daryti prielaidą, kad korupcijos paplitimas turi tendenciją mažėti. Be to, tokių veikų išaiškinama daugiau. Jei 2006-aisiais vidutiniškai buvo išaiškinta 54,5 proc. nusikalstamų veikų, tai 2007 metais – 64,5 proc. Palyginti su 2006-aisiais, 2007 metais padaugėjo (7,5 proc.) ir užregistruotų asmenų, įtariamų (kaltinamų) korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų padarymu. Visa tai rodo, kad didėja teisėsaugos institucijų veiklos efektyvumas kovoje su korupcija.

Pastaraisiais metais didelis dėmesys buvo skirtas operatyvinei veiklai gerinti, baudžiamajam persekiojimui suaktyvinti, t. y. įkurti specializuoti operatyvinės veiklos padaliniai, atskirtos ir specializuotos operatyvinių padalinių funkcijos, pertvarkyta nusikalstamų veikų atskleidimo ir tyrimo logistikos sistema, sukurta ir įdiegta informacijos patikimumo vertinimo sistema, įsigyta modernios technikos. Sustiprinta korupcijos prevencija ir antikorupcinis švietimas bei informavimas regionuose.

Tyrimas parodė, kad daugumos gyventojų nuomone su korupcija kovoti geriausiai padėtų baudžiamojo persekiojimo priemonės (62 proc.), o verslininkų nuomonė pasidalino į dvi grupes: dalis verslininkų (41 proc.) taip pat tiki baudžiamojo persekiojimo priemonių veiksmingumu, kita dalis (40 proc.) pasisakė už prevencines priemones.

Siekiant pateisinti visuomenės lūkesčius, 2008-2010 metais prioritetine veiklos kryptimi bus baudžiamasis persekiojimas.

Veiklos prioritetai:

- korupcinių veikų, susijusių su valstybės ar savivaldos institucijų teikiamomis administravimo bei viešosiomis paslaugomis, užkardymas;
- korupcinių veikų, susijusių su valstybės ir savivaldos institucijomis, skiriančiomis administracines nuobaudas, užkardymas;
- korupcinių veikų, susijusių su lėšų skirstymu ir pirkimais, vykdomais iš valstybės biudžeto ir ES struktūrinių fondų, užkardymas.

Direktorius

Žimantas Pacevičius

2008 m. vasario 19 d.

II. INSTITUCIJOS MISIJA, STRATEGINIAI TIKSLAI IR EFEKTO KRITERIJAI

(S1 forma)

Institucijos misija

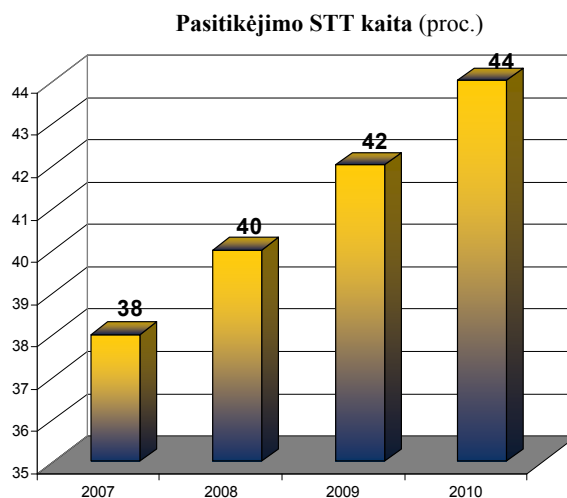
Mažinti korupciją kaip grėsmę žmogaus teisėms ir laisvėms, teisinės valstybės principams, ekonominei plėtrai.

Institucijos strateginiai tikslai

Sumažinti ir kontroliuoti korupciją valstybėje

Efekto kriterijai

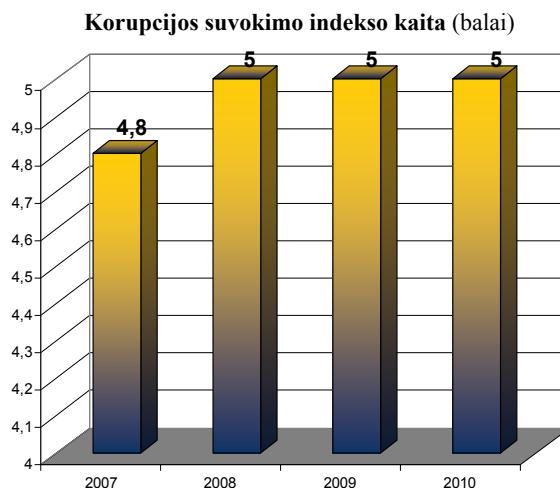
1. Pasitikėjimo STT¹ didėjimas – vidutinis metinis pasitikinčiųjų STT skaičiaus didėjimas ne mažiau kaip 2 proc. (dabartinė reikšmė (2007 metais) – apie 38 proc., siekiama reikšmė (2010 metais) – apie 44 proc.).

Sociologiniai tyrimai pastaruosiu metu vis dažniau naudojami korupcijos paplitimui vertinti, tačiau jie neretai atskleidžia tik žmonių subjektyvią nuomonę apie korupciją, kadangi skiriasi patirtis, suvokimas ir situacijos vertinimas. Sociologiniai tyrimai atspindi korupcijos kaip reiškinių suvokimą, bet ne realią situaciją. Tačiau suvokimas yra svarbus tuo, kad parodo visuomenės susirūpinimą korupcijos problema ir jos aktualumą, palyginti su kitomis socialinėmis problemomis. Vienas išsamiausių ir tiksliausių sociologinių tyrimų – nuo 2002 metų atliekamas tyrimas „Korupcijos žemėlapis“.

2. Sociologinio tyrimo „Korupcijos žemėlapis“ rezultatai – daugiau gyventojų ir verslininkų, manančių, kad korupcija per paskutinius metus sumažėjo (dabartinė reikšmė (2007 metais) – 7 proc. gyventojų ir 12 proc. verslininkų, siekiama reikšmė (2009 metais)² – 10 proc. gyventojų ir 15 proc. verslininkų).

3. Tarptautinės organizacijos „Transparency International“ atliekamo tyrimo „Korupcijos suvokimo indeksas“ rezultatai – pasiekti ir išlaikyti 5.0 balų ribą, skiriančią valstybes, sugebančias pažaboti korupciją, nuo valstybių, kurios susiduria su rimtomis korupcijos problemomis (dabartinė reikšmė (2007 metais) – 4.8, siekiama reikšmė (2010 metais) – 5.0).

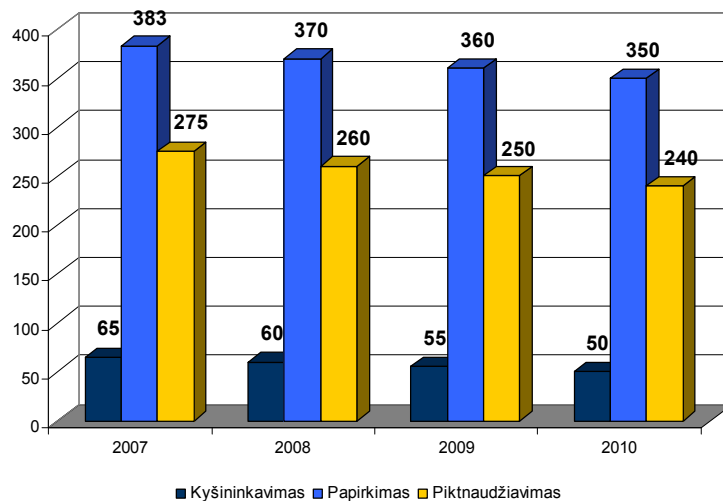
¹ Rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanijos „Baltijos tyrimai“ duomenimis

² STT užsakytu kas antri metai atliekamas sociologinis tyrimas

Nusikalstamumo statistika – tradicinis nusikalstamumo būklės vertinimo įrankis, tačiau vien tik juo naudojantis realius korupcijos paplitimo pokyčius vertinti sudėtinga dėl šiam reiškiniui būdingo itin didelio latentiskumo. Nusikalstamumo statistika atspindi tik užregistruotų nusikaltimų duomenis. Tuo tarpu kai kurie nusikaltimai dėl įvairių priežasčių nepatenka į apskaitą. Tokių nusikaltimų skaičius niekada nėra tiksliai žinomas. Be to, nusikalstamumo rodikliai priklauso ir nuo papildomų veiksnių, pavyzdžiui, teisėsaugos institucijų aktyvumo, gyventojų nepakantumo korupcijai ir pasiryžimo pranešti apie konkrečius korupcijos atvejus teisėsaugos institucijoms. Tačiau paprastai nusikaltimų registravimo praktika ilgą laiką išlieka stabili, vadinasi išlieka ir stabilus registruoto bei latentinio nusikalstamumo santykis. Taigi pagal registruoto nusikalstamumo būklę, dinamiką bei struktūrą galima apytiksliai spręsti ir apie atitinkamus nusikalstamumo (taip pat ir latentinio) rodiklius.

4. Nusikalstamumo rodikliai – mažiau Vidaus reikalų ministerijos Informatikos ir ryšių departamente užregistruotų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų (dabartinė reikšmė (2007 metais) – 65 kyšininkavimas / 383 papirkimas / 275 piktnaudžiavimas, siekiama reikšmė (2010 metais) – 50 kyšininkavimas / 350 papirkimas / 240 piktnaudžiavimas).

VRM IRD užregistruotų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų kaita

Pastaba. Efekto kriterijų reikšmei turi įtakos įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžios vykdoma politika bei politinė valia, kultūra ir nuostatos korupcijos atžvilgiu.

III. INSTITUCIJOS VYKDOMŲ PROGRAMŲ TRUMPAS APRAŠYMAS

(S2 forma)

Programa	Tikslai	Siekiami rezultatai 2008 metais
Kovos su korupciniais nusikaltimais ir teisės pažeidimais bei prevencijos programa (Programą vykdys Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba)	Sudaryti sąlygas institucijos, kovojančios su korupcija, sėkmingai veiklai	1. Padidės investicijos į ilgalaikio turto atnaujinimą ir plėtrą, palyginti su ankstesniais. 2. Palyginti paskutinių trejų metų vidurkiu sumažės iš tarnybos atleistų darbuotojų skaičius. 3. Sumažės gautų skundų dėl STT pareigūnų veiklos skaičius.
	Greitai, išsamiai ir teisėtai atskleisti korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas	Palyginti su trejų metų vidurkiu padaugės asmenų, pranešančių apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas.

Programa	Tikslai	Siekiami rezultatai 2008 metais
Kovos su korupciniais nusikaltimais ir teisės pažeidimais bei prevencijos programa (Programą vykdys Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba)	Aptikti ir šalinti korupcijos atsiradimo priežastis ir sąlygas	1. Sumažės asmenų, teigiančių, kad tam tikroje institucijoje tvarkant reikalus buvo leidžiama suprasti, kad norima kyšio ar dovanos 2. Sumažės asmenų, nors kartą davusių kyši per pastaruosius metus. 3. Sumažės asmenų, nors kartą paėmusių kyši per pastaruosius metus. 4. Sumažės asmenų, pasirengusių duoti kyši norint išspręsti problemas.
	Formuoti visuotinį nepakantumą korupcijai ir kurti teigiamą STT įvaizdį	1. Padaugės pasitikinčių ir sumažės nepasitikinčių STT ³ vykdoma veikla asmenų. 2. Sumažės anonimiškai gautų pranešimų, prašymų, skundų apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytus asmens teisių ir teisėtų interesų pažeidimus.

IV. INSTITUCIJOS VYKDOMŲ PROGRAMŲ FINANSINIS PLANAS (2008-IEJI METAI)
(S3 forma)

Programų pavadinimai	Lėšos, tūkst. litų		kitos lėšos (nurodomi šaltiniai)	Pareigybės
	Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai			
	iš viso	iš jų ES lėšos		
I. ASIGNAVIMŲ VALDYTOJAS				
Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba				
Kova su korupciniais nusikaltimais ir teisės pažeidimais bei prevencija	26354	-	-	257
Iš viso asignavimų valdytojo programoms	26354	-	-	257

³ Rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanijos „Baltijos tyrimai“ duomenimis